

KONKURS JEZYKOZNAWCZY DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
„WIEŻA BABEL” – FINAL
 (czas pisania: 60 min)

Imię i nazwisko KLASA.....PUNKTY

Instrukcja

1. Poniżej znajdziesz 6 zadań, rozwiązując je wpisz odpowiedzi w odpowiednie pola.
2. Na rozwiązanie zadań masz 60 minut.
3. Uważnie czytaj polecenia i wyraźnie wpisuj odpowiedzi.

Zad. 1. (6 pkt.)

PROSTY JEZYK

Poniżej znajdują się wyrazy z języka toki pona* wraz z ich polskimi tłumaczeniami.

poki laso – niebieska torba	telo kili – sok owocowy lub warzywny
telo seli jelo – herbata	laso jelo – zielony
tenpo pimeja – noc	walo pimeja – szary
laso loje – fioletowy	poki seli – piecyk
kili loje – pomidor, truskawka	tenpo telo – pora deszczowa
loje walo – różowy	poki telo – wanna
telo jelo – mocz	

Na podstawie danych zawartych w tabelce przetłumacz na toki pona:

1. kawa	3. krew
2. lato	4. pomarańczowy

Zapisz, co mogą określać poniższe wyrazy toki pona, staraj się podać ich jak najbardziej ogólne znaczenie:

1. telo	3. poki
2. tenpo	4. seli

* **toki pona** – to sztuczny język stworzony w 2001 roku przez lingwistkę Sonję Elen Kisa. Toki pona to język opierający się na prostych elementach wspólnych wielu kulturom, jego głównym celem jest przekazanie jak najwięcej treści w najprostszy sposób.

Zad. 2. (6 pkt.)**LICZYMY SIĘ W TIMORZE**

W języku tukudede*, używanym w Timorze Wschodnim (położonym niedaleko wybrzeży Australii), liczba **9** to **hoho paat**, a **12** – **sagulu gresi ruu**. Przyjrzyj się poniższym działaniom zapisanym w tukudede. Pojawiające się w nich liczby to, w kolejności rosnącej:

1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 18.

hoho ruu + paat = sagulu gresi iso

sagulu gresi lim + telu = sagulu gresi hoho telu

_____ + _____ = _____

_____ + _____ = _____

sagulu – ruu = hoho telu

sagulu gresi telu + iso = sagulu gresi paat

_____ - _____ = _____

_____ + _____ = _____

Które słowo oznacza którą liczbę? W puste miejsca pod słowami tukudede wpisz odpowiednie liczby.

* **tukudede** – należy do grupy języków malajsko-polinezyjskich; posługuje się nim ok. 40 tysięcy osób.

Zad. 3. (6 pkt.)**JAPŃSKIE PODRÓŻE**

Poniżej podaliśmy nazwy różnych miejsc w Japonii zapisane japońskimi znakami (kanji) oraz, w przypadkowej kolejności, ich odpowiedniki zapisane alfabetem łacińskim. Rozwiąż dwa poniższe zadania.

1) 山口

.....

6) 福島

.....

2) 高山

.....

7) 福山

.....

3) 高崎

.....

8) 広島

.....

4) 長崎

.....

9) 口山

.....

5) 川口

.....

10) 福川

.....

A) Kawaguchi , B) Yamaguchi, C) Hiroshima, D) Nagasaki, E) Fukugawa,
F) Fukushima, G) Takayama, H) Kuchiyama, I) Takasaki, J) Fukuyama

Zadanie 1. Dopasuj japońskie nazwy do ich zapisów alfabetem łacińskim.

Zadanie 2. Jak zapiszesz alfabetem łacińskim tę nazwę: 長島?

***japońskim** – posługuje się obecnie około 130 milionów osób, do jego zapisu stosuje się trzy rodzaje pisma: kanji, hiraganę i katakanę.

Zad. 4. (9 pkt.)

JAKA TO DATA?

Poniżej zapisano 5 dat z XXI wieku za pomocą cyfr pisma jenticha* w formacie: dzień/miesiąc/rok. Spróbuj odszyfrować wszystkie daty i zapisać je za pomocą cyfr arabskich, wiedząc, że jedna spośród nich to 5.04.2015 r., a druga jest datą dzisiejszą.

jenticha	cyfry arabskie
‡ ‡ ‡ 0 Δ	_____
‡ † ‡ 0 0 □	_____
‡ 0 X ‡ 0 0 ‡	_____
⊞ □ ‡ 0 ⊞	_____
⊞ ‡ ‡ 0 X	_____

* **jenticha** – to pismo stworzone pod koniec XX wieku do zapisu języka sunuwar należącego do rodziny języków kranti. Językami tymi posługują się różne ludy zamieszkujące północne, góryste, terytoria Nepalu.

Zad 5. (6 pkt.)

CO DWIE IGŁY TO NIE JEDNA

Poniżej zapisano wyrazy w języku dinka* oraz ich polskie tłumaczenia. Uzupełnij puste pola, wpisując odpowiednie wyrazy.

dinka	polski	dinka	polski
mònó	chleb	mònòòì	(1).....
púl	basen	(2)	baseny
òrò	pal	òròòì	pale
bòtò	(3)	bòtòòì	kieszenie
álípró	igła	(4)	igły
tiét	magik	tít	(5)
(6)	owoc	dóyòòì	owoce
bùk	(7)	bùòk	książki
ciéc	pszczola	cíc	pszczoły
kúl	świnia	kùòl	świnie
(8)	język	líp	języki

***dinka** – to język afrykańskiego ludu Dinka, który zamieszkuje terytoria Republiki Południowego Sudanu. Dinkowie należą do wielkiej grupy ludów afrykańskich – Nilotów (do których zalicza się m.in. Nuerowie i Masajowie). Język dinka liczy obecnie około 3 mln użytkowników.

Zad 6. (12 pkt.)

POWIEDZ TO W LISU

Poniżej zapisano różne wyrazy lisu* w stosowanym dla tego języka piśmie.

Obok dopisano za pomocą międzynarodowego alfabetu fonetycznego* sposób wymawiania tych wyrazów. Przeanalizuj tabelkę i rozwiąż zadanie:

lisu	alfabet fonetyczny	polski	lisu	alfabet fonetyczny	polski
CY,MI;	[tʃãmì]	małpa	M;L..SI,	[màt ^h asǐ]	latarka
L:dl:	[láp ^h ì]	drzewo	ɬO:d:	[ts ^h òp ^h à]	Kaczin (region)
L.ɔU.	[látʃ ^h ú]	miecz	LI:Fɿ,	[lìtsǔ]	ptak
P;LE.,	[pàle]	sierp	A.KO..	[áko]	starszy brat

Zapisz pismem lisu:

láts^hipá(kamienie)

át^ha(tutaj)

Zapisz alfabetem fonetycznym:

L:T,(kieszeń)

MU:ɯU: (dym)

***lisu**– językiem tym posługują się mieszkańcy terytorium północno-zachodniego Junanu, północnej Tajlandii oraz północno-wschodnich Indii. Do zapisu lisu służą dwa systemy pisma: tzw. pinyin (oficjalny zapis języka mandaryńskiego za pomocą alfabetu łacińskiego) oraz, wykorzystane w zadaniu, pismo Frasera, system opracowany w 1914 roku przez angielskiego misjonarza Jamesa Outrama Frasera.

***międzynarodowy alfabet fonetyczny** – to oficjalnie zatwierdzony ujednoczony system zapisu głosek dla każdego języka. Zapis wymowy wyrazu za pomocą alfabet fonetycznego nazywamy transkrypcją, tradycyjnie zapisuje się ją w nawiasach kwadratowych. W alfabecie fonetycznym samogłoskę [i] wymawiamy podobnie do polskiego y, [u] to samogłoska bliska w wymowie do polskiego u.

* C,Y,M,L,d,ɔ,ɿ,P,S,ɬ,F,K – to spółgłoski języka lisu, A, O,ɿ,I,U,E to samogłoski. W piśmie tym specjalnymi symbolami zaznacza się tony. W językach tonalnych (posiadających tony) każda sylaba ma przypisany ton, który wymawia się poprzez specjalną modulację głosu (rozdzielamy różne typy tonów, m.in. rosnący, opadający, niski, wysoki).